

אפריל 2021

נוהל שימוש במילים מוגנות על פי חוק התקנים

1. כללי

סעיפים 13 ו-14 לחוק התקנים, תשי"ג-1953 (להלן – "חוק התקנים" או "החוק") מגבילים ומסדירים את השימוש במילים כדוגמת: תקן, סטנדרד ונורמה והמילים הקרובות להן, על נטיותיהן (להלן- מילים מוגנות) בהקשרים של תיאור מפרט או כללים טכניים של מוצר, שם של עוסק או פעולות עסקו, סימון מוצר וכו'.

2. מסגרת נורמטיבית

על פי סעיף 13 לחוק התקנים -

(א) אסור לאדם –

- (1) להשתמש במלים תקן, סטנדרד ונורמה, או במלים קרובות לאלה, על כל נטיותיהן (להלן – מלים מוגנות), לתיאור מיפרט, או כללים טכניים, שלא נקבעו כתקן או כתקן רשמי;
- (2) להשתמש במלה מהמלים המוגנות כשם לעסקו, או לפעולות עסקו, ללא היתר מאת השר; הוראה זו לא תחול על אדם שהשתמש כאמור לפני תחילת תקפו של חוק זה;

על פי סעיף קטן (1) ישנו איסור גורף על שימוש במילים המוגנות לתיאור מפרט, או כללים טכניים שלא נקבעו כתקן או תקן רשמי. לעומת זאת, בסעיף קטן (2) יש אפשרות לעשות שימוש במילה מהמילים המוגנות בשם העסק או בתיאור פעולת העסק בכפוף לקבלת היתר משר הכלכלה והתעשייה (להלן – "השר").

סעיף 14 לחוק התקנים קובע:

על אף האמור בפקודת סימני המסחר, 1938, לא יירשם, לאחר שנקבע תו תקן או סימן השגחה, כל סימן מסחרי הדומה לאותו תו תקן או סימן השגחה, או העלול לעורר את הרושם שניתן לבעליו היתר להשתמש באותו תו תקן או סימן השגחה;

משרד הכלכלה והתעשייה

בניין ג'נרי, רחוב בנק ישראל 5, ת.ד. 3166, ירושלים 9103101

פקס: 02-6662943 | טלפון: 02-6662295

מיל: tkina@economy.gov.il | אתר אינטרנט: www.economy.gov.il/tkina

וכן לא יירשם, אחרי תחילת תקפו של חוק זה, סימן מסחרי הכולל מלה מהמילים המוגנות אלא בהיתר מאת השר.

על פי הרישא של סעיף 14, ישנו איסור גורף על רישום סימן מסחרי של סימן הדומה לתו תקן או סימן השגחה שעלול לעורר רשום שניתן לבעליו היתר להשתמש בתו התקן או סימן השגחה, וזאת על מנת למנוע הטעית הציבור.

על פי הסיפא של הסעיף, יש איסור שסימן מסחרי יכול מילה מהמילים המוגנות וניתן יהיה לרשום סימן מסחרי הכולל מילה מהמילים המוגנות רק לאחר קבלת היתר מתאים מהשר.

סיכום מסגרת נורמטיבית

ניתן לראות בחלקם הראשון של שני הסעיפים לעיל שהמחוקק אסר באופן גורף על שימוש במילה מהמילים המוגנות לתיאור מפרט או כללים של מוצר שלא נקבעו כתקן או תקן רשמי וכן איסור לרשום סימן מסחרי שעשוי לעורר בלבול בשל הדמיון לתו תקן או סימן השגחה.

היות ולעניין זה אין אפשרות לקבלת היתר מהשר לשימוש במילה מוגנת, סעיף 4 של נוהל זה מציע **מילים חלופיות** אפשריות שבהן יהיה ניתן לעשות שימוש בכדי לתאר מדרג ואיכות של מוצרים שלא חוסים תחת תחום פעילות של מנהל התקינה.

הסיפא של שני הסעיפים מאפשרת קבלת היתר מהשר לשימוש במילה מהמילים המוגנות בשם עסק או תיאור פעילותו ולצורך רישום סימן מסחרי הכולל מילה מוגנת. סעיף 5 של הנוהל יפרט את הקריטריונים והנסיבות החריגות בהן יהיה ניתן **לקבל היתר** מסוג זה מהשר.

3. מילים חלופיות למילים המוגנות

מטרת ההגנה של החוק על המילים – "תקן, סטנדרד ונורמה, או מילים קרובות לאלה, על כל נטיותיהן (להלן – מילים מוגנות)" – נועדה לתכלית מניעת הטעיית הציבור למוצר, לכללים הטכניים או למפרט בכך שיש קשר לתקן ישראלי או לתקן רשמי, או לתו תקן או סימן השגחה.

לצד זאת, ישנה הבנה כי קיימים תחומים נוספים בהם שיש רצון וצורך לאפשר לציבור מדרג איכות למוצרים והשירותים באשר להיבטים שונים: חברתיים, אקולוגיים, קולינריים, מוסריים ועוד.

משרד הכלכלה והתעשייה

בניין ג'נרי, רחוב בנק ישראל 5, ת.ד. 3166, ירושלים 9103101

פקס: 02-6662943 | טלפון: 02-6662295

מייל: tkina@economy.gov.il | אתר אינטרנט: www.economy.gov.il/tkina

לפיכך, ניתן יהיה לשקול שימוש במילים חלופיות למילים המוגנות, אך השימוש בהן לא ייצר זיקה ומראית עין של קשר לעולם התקנים הישראליים וסימני השגחה. להלן מילים חלופיות המוצעות:

”אמת מידה, כלל, רף, אבן בוחן, מוסכמה, מדרג, רמות, כשירות, נוהג”

ככל שעולה שאלה ביחס למילה אחרת שדומה במהותה למילים המוגנות ניתן לפנות בשאלה למינהל התקינה בנושא.

4. קריטריונים שיובאו בחשבון בבקשת לקבלת היתר לשימוש במילה מוגנת כשם לעסק או פעולות עסק או רישום כסימן מסחר

בשנים האחרונות העולם הופך ליותר גלובלי ושיתופי באופן בינלאומי, דבר המצריך התאמה של הוראות החוק הפנים-מדינתיות לצרכים המשתנים והמושפעים באופן כלל עולמי. כך לדוגמה, במקרים בהם יש רצון לרשום סימן מסחר של חברה בינלאומית מוכרת הכוללת מילה מהמילים המוגנות כסימן מסחר במדינת ישראל, או שימוש במילה מוגנת בשם עסק בינלאומי מוכר המשוק מוצריו בישראל, יש צורך לערוך איזון בין צרכי המסחר להגנה של הציבור מפני הטעיה. השיקולים שלעיל יילקחו בחשבון לטובת הענקת ההיתר על מנת לא ליצור חסם ייחודי בשוק הישראלי, כאשר סימן מסחר האמור נמצא בשימוש רחב בסחר בינלאומי.

למשק הישראלי יש אינטרס לעודד כניסה של חברות בינלאומיות מצליחות ומוכרות לשוק המקומי על מנת לאפשר מגוון מוצרים ושירותים רחב לאזרחי המדינה וכן לאפשר מימוש מיטבי יותר של הזכות לחופש העיסוק לציבור העוסקים והצרכנים בישראל. אין זה סביר לדרוש מחברה בינלאומית מוכרת שסימנה המסחרי או השם שלה הכולל מילה מהמילים המוגנות בישראל, כתנאי סף לכניסה לשוק העסקי במדינה. מנגד, לא כל חברה המנהלת פעילות עסקית מחוץ לגבולות ישראל, ראוי שתקבל היתר לשימוש במילה מהמילים המוגנות.

לצורך קבלת ההיתר, חברה המבקשת היתר שימוש מהשר תגיש את בקשתה לממונה על התקינה ובה תפרט לאיזה מטרה מיועד השימוש במילה המוגנת ותנמק מדוע יש להתיר לה את השימוש במילה מוגנת בשם עסקה או פעולות העסק או ברישום הסימן המסחרי שלה וכן כיצד הדבר מתיישב עם תכלית מניעת הטעיה הציבור.

משרד הכלכלה והתעשייה

בניין ג'נרי, רחוב בנק ישראל 5, ת.ד. 3166, ירושלים 9103101

פקס: 02-6662943 | טלפון: 02-6662295

מייל: tkina@economy.gov.il | אתר אינטרנט: www.economy.gov.il/tkina

הממונה על התקינה בהמלצתו לשר להתיר לחברה את השימוש במילה מהמילים המוגנות ישקול, בין היתר, את הקריטריונים הבאים:

1. כמה שנים החברה פועלת.
2. מה היקף הפעילות של החברה בעולם.
3. בכמה מדינות החברה רשמה סימן המסחר/שם העסק הכולל מילה מהמילים המוגנות.
4. האם מדובר במוצר שיש חשש שהציבור יחשוב כי הוא מוצר שמיוצר על-פי התקן הישראלי, או שירות שניתן בהתאם להוראות התקן הישראלי או למוצר תו תקן או סימן השגחה של מכון התקנים.
5. האם המילה שבעניינה מבוקש האישור מופיעה באופן המקורי הרשום בחוק או שהיא מהווה תרגום של המילה המנויה בחוק, או נטייה שלה.

משרד הכלכלה והתעשייה

בניין ג'נרי, רחוב בנק ישראל 5, ת.ד. 3166, ירושלים 9103101

פקס: 02-6662943 | טלפון: 02-6662295

מייל: tkina@economy.gov.il | אתר אינטרנט: www.economy.gov.il/tkina